

N:o 2.

Ank. till Riksd. Kansli d. 27 Jan. 1870, kl. 6 e. m.

Kongl. Maj:ts nådiga Proposition till Riksdagen, med förslag till författning angående upphälvande af frälsemäns och deras vederlikars rätt till särskildt forum i brottmål; Gifven Stockholms Slott den 5 Oktober 1869.

Sedan Riksdagen, på sätt dess underdåniga skrifvelse den 8 April 1868 utvisar, för sin del beslutat en författning, angående upphälvande af frälsemäns rätt till särskildt forum, men Kongl. Maj:t, då berörda fråga var af beskaffenhet att erfordra bifall af Ridderskapet och Adeln, låtit frågan, för hvars behandling sammankallande af urtima Adelsmöte ej ansetts böra ega rum, för tillfället förfalla, hade Kongl. Maj:t i nådig Skrifvelse till Adelsmötet af den 5 sistlidne Februari infordrat Ridderskapet och Adeln yttrande, huruvida Ridderskapet och Adeln för sin del godkände det i Riksdagens omförmälda skrifvelse intagna förslag till författning i ämnet, hvarpå Ridderskapet och Adeln i underdånig skrifvelse den 19 påföljande Mars tillkännagifvit, det Ridderskapet och Adeln funnit sig nu icke kunna biträda förvarande framställning så vidt dermed afsågs åstadkommande af förändring af den frälseman enligt 8 Kap. 2 § 8 mom. Rättegångs-balken tillkommande rätt att få vissa dem rörande mål och ärenden omedelbarligen af Hofrätt handlagda och bedömda, men deremot för sin del funnit skäligt samtycka till den ifrågasatta förändringen af det i 6 § af Ridderskapet och Adeln privilegier den 16 Oktober 1723 grundade och i 8 Kap. 2 § 9 mom. Rättegångs-balken meddelade stadgande, det frälseman i vissa brottmål bör omedelbarligen af Hofrätt dömas samt följaktligen godkänt det af Kongl. Maj:t framställda förslag till författning i ämnet, så vidt samma förslag berörda förändring angår.

Då den ifrågasatta förändringen sålunda ej kan för närvarande i dess helhet genomföras, men hinder ej bör möta för dess antagande i den del, i hvilken

Bih. till Riksd. Prot. 1870. 1 Saml. 1 Afh. 2 Häft.

Ridderskapet och Adeln förklarar sig dertill samtycka, samt upphäfvande af frälsemäns rätt till särskildt forum i brottmål jemväl måste medföra upphörandet af den deras vederlikar, enligt 8 Kap. Rättegångs-balken i visst fall tillkommande enahanda förmån, vill Kongl. Maj:t alltså, med öfverlemnande af de i Högsta Domstolen och Stats-Rådet angående denna fråga hållna protokoll, enligt 87 § Regeringsformen föreslå Riksdagen antagande af följande:

“Författning angående upphäfvande af frälsemäns och deras vederlikars rätt till särskildt forum i brottmål.

Med ändring af hvad 6 § af Ridderskapet och Adelns privilegier den 16 Oktober 1723 samt 9 mom. af 2 § i 8 Kap. Rättegångs-balken innehålla derom, att vissa brottmål rörande frälsemän och deras vederlikar skola omedelbart af Hofrätt bedömas, förordnas att dessa mål hädanefter skola tillhöra vederbörande underdomstolar och efter allmänna rättegångsordningen behandlas; kommande i följd häraf Kongl. Brefven den 26 Oktober 1748 och den 7 April 1805, hvarigenom utländske adelsmän, som hit till riket inkommit, samt Svenska Akademiens ledamöter blifvit förunnade enahanda förmåner i rättegångsmål, som Ridderskapet och Adeln, att i afseende å brottmål till all verkan upphöra.

De mål af omförmälda beskaffenhet, som, vid den tid denna författning träder i verkställighet, på Hofrätts profning bero, skola af Hofrätten med slut afhjelpas.”

Kongl. Maj:t förblifver Riksdagen med all Kongl. nåd och ynnest städse välbevågen.

CARL.

Louis De Geer.

Utdrag af Protokollet öfver ett Justitie-ärende, hållet i Kongl. Maj:ts Högsta Domstol Fredagen den 7 Maj 1869.

Närvarande:

Justitieråden: *Qvensel,*
Naumann,
Bolin,
von Hofsten,
Olivecrona,
Lagerstråle,
Strandberg.

T. f. Byråchefen, Revisions-sekreteraren Friherre Leijonhufvud föredrog i underdånighet:

Note ur Statsråds-protokollet öfver Justitie-departements-ärenden för den 2 April innevarande år, deraf inhemtades att, sedan Riksdagen, på sätt dess underdåniga skrifvelse den 8 April 1868 utvisade, för sin del beslutat en författning angående upphäfvande af frälsemäns rätt till särskildt forum i vissa fall, men Kongl. Maj:t, då berörda fråga vore af beskaffenhet att erfordra bifall af Ridderskapet och Adeln, låtit frågan, för hvars behandling sammankallande af urtima Adelsmöte ej ansetts böra ega rum, för tillfället förfalla, samt derefter Kongl. Maj:t den 5 sistlidne Februari i nådig Skrifvelse till Adelsmötet tillkännagifvit, det Kongl. Maj:t vore sinnad att till Riksdagens antagande framlägga förslag i ämnet, såvida Ridderskapet och Adeln till den ifrågasatta förändringen samtyckte, samt i följd deraf infortrat Ridderskapet och Adeln yttrande, huruvida Ridderskapet och Adeln för sin del godkände det i Riksdagens omförmälda skrifvelse innefattade förslag till författning i ämnet; och i anledning häraf Ridderskapet och Adeln i underdånig skrifvelse den 19 sistlidne Mars tillkännagifvit, det Ridderskapet och Adeln funnit sig icke kunna biträda förevarande framställning så vidt dermed afsågs åstadkommande af förändring af den frälsemän enligt 8 Kap. 2 § 8 mom. Rättegångs-balken tillkommande rätt att få vissa dem rörande mål och ärenden omedelbarligen af Hofrätt handlagda och bedömda, men deremot för sin del funnit skäligt samtycka till den af Kongl. Maj:t ifrågasatta förändring af det i 6 § af Ridderskapet och Adeln privilegier den 16 Oktober 1723 grundade samt i 8 Kap. 2 § 9 mom. Rättegångs-balken meddelade stadgande, det frälseman i vissa brottmål bör omedelbarligen af Hofrätt dömas, samt följaktligen godkänt det af Kongl. Maj:t framställda förslag till författning i ämnet, så vidt samma förslag berörda förändring angår; så hade öfver ett inom Justitie-departementet uppgjort förslag till författning, grundadt å Riksdagens ofvannämnda beslut i hvad Ridderskapet och Adeln dertill samtyckt, för det ändamål 87 § Regeringsformen omförmäler, Högsta Domstolens yttrande blifvit infortradt; varande berörda förslag af följande lydelse:

“Med ändring af hvad 6 § af Ridderskapets och Adeln privilegier den 16 Oktober 1723 samt 9 mom. af 2 § i 8 Kap. Rättegångs-balken innehålla derom, att vissa brottmål rörande frälsemän skola omedelbart af Hofrätt bedömas, förordnas att dessa mål hädanefter skola tillhöra vederbörande underdomstolar och efter allmänna rättegångsordningen behandlas; kommande i följd häraf Kongl. Brefven den 26 Oktober 1748 och den 7 April 1805, hvarigenom utländske adelsmän, som hit till riket inkommit, samt Svenska Akademiens ledamöter blifvit förunnade enahanda förmåner i rättegångsmål som Ridderskapet och Adeln, att i afseende å brottmål till all verkan upphöra.

De mål af omförmälda beskaffenhet, som, vid den tid denna författning träder i verkställighet, på Hofrätts profning bero, skola af Hofrätten med slut afhjelpas.”

Högsta Domstolen lemnade detta förslag utan annan anmärkning än att, till undvikande af missförstånd, i förslaget syntes böra tydligen utmärkas att jemväl de i 9 mom. af 2 § i 8 Kap. Rättegångs-balken omförmälda brottmål rörande frälsemäns vederlikar hädanefter skulle tillhöra vederbörande underdomstolar och efter allmänna rättegångsordningen behandlas.

Ex protocollo

C. J. E. Åkerstedt.

Utdrag af Protokollet öfver Justitie-departements-ärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen uti Stats-Rådet å Stockholms Slott Tisdagen den 5 Oktober 1869,

i närvaro af:

Hans Excellens Herr Justitie-statsministern, Friherre *De Geer*,
Hans Excellens Herr Statsministern för Utrikes Ärendena, Grefve *Wachtmeister*,
Statsråden: Friherre *af Ugglas*,

Bredberg,

Thulstrup,

von Ehrenheim,

Abelin,

Berg,

Adlercreutz,

Justitieråden: *Södergren*,

Cramér.

Hans Excellens Herr Justitie-statsministern yttrade:

Sedan Eders Maj:t, på sätt Statsråds-protokollet för den 2 sistlidne April utvisar, i nåder förordnat, det Högsta Domstolens yttrande skulle infordras i anledning af ett inom Justitie-departementet uppgjort förslag till författning angående upphäfvande af frälsemäns rätt till särskildt forum i brottmål, hvilket förslag blifvit grundadt å Riksdagens år 1868 i detta hänseende fattade beslut i hvad Ridderska-

pet och Adeln vid innevarande års Adelsmöte dertill samtyckt, så har Högsta Domstolen i sitt den 7 sistlidne Maj afgifna underdåniga utlåtande lemnat förslaget utan annan anmärkning, än att, till undvikande af missförstånd, i förslaget syntes böra tydligen utmärkas att jemväl de i 9 mom. af 2 § i 8 Kap. Rättegångs-balken omförmälda brottmål rörande frälsemäns vederlikar hädanefter skulle tillhöra vederbörande underdomstolar och efter allmänna rättegångsordningen behandlas.

I anledning häraf får jag i underdånighet tillstyrka nådigt bifall till förenämnda lagförslag med det tillägg Högsta Domstolen ansett nödigt, under hemställan att Eders Kongl. Maj:t täcktes låta nådig Proposition härom till Riksdagen afgå.

På Stats-Rådets öfrige ledamöters tillstyrkande täcktes Kongl. Maj:t gilla hvad Hans Excellens Herr Justitie-statsministern hemställt; och skulle i följd häraf Proposition i ämnet, sådan den finnes detta protokoll bilagd, till Riksdagen aflåtas.

Ex protocollo
E. Adlersträhle.

N:o 3.

Ank. till Riksd. Kansli d. 27 Jan. 1870, kl. 6 e. m.

Kongl. Maj:ts nådiga Proposition till Riksdagen, om antagande af en författning angående ändring i Konkurslagens stadganden om borgenärsed och ackord; Gifven Stockholms Slott den 14 December 1869.

Sedan framställningar vid sistlidne riksdag blifvit gjorda, åsyftande ändring i Konkurslagens stadganden om borgenärs skyldighet att, då yrkande derom framställes, edfästa sin fordran samt angående villkoren för ackords godkännande; samt Riksdagen funnit dels att, till förekommande af anmärkta missbruk af rättigheten att påkalla borgenärsed, det vore lämpligt, att den, som yrkandet framställer, ålägg-